

Verlag 2e meedenksessie Energie Uitvoeringsplan Randwijck-Oost

Datum: Donderdag 25 januari 2024

Locatie: Villa Randwijck, Amstelveen

Tijd: 19:30 - 21:00

Aanwezig namens gemeente Amstelveen:

Patrick Lie, projectmanager Energietransitie

Eva Kramer, communicatiemedewerker

1

Patrick Lie opent de avond en heet iedereen welkom.

Aangezien er voor het merendeel andere bewoners aanwezig zijn dan bij de vorige meedenksessie, opnieuw een kleine voorstelronde van iedereen.

De reacties:

- *Ik ben geïnteresseerd in wat er in mijn wijk gebeurt.*
- *Ik heb een technische achtergrond, misschien kan ik behulpzaam zijn?*
- *Ik ben nieuwsgierig naar het plan voor mijn buurt.*
- *Ik ben geen deskundige, maar denk wel al lang na over duurzame verandering en ben daarin geïnteresseerd.*
- *Ik zit hier namens mijn ouders, wie weet kan ik iets bijdragen.*
- *Ik ben benieuwd naar de alternatieve verwarmingsopties.*
- *Ik ben zelf al begonnen met het vervangen van gas door stroom in mijn woning (zoals elektrisch koken), maar weet niet goed wat mijn vervolgstappen zijn.*
- *Ik ben geïnteresseerd in de isolatie van voorgevels. Onze huizenblokken stammen uit de jaren 20 van de vorige eeuw. Ze hebben éénsteensmuren die vastzitten aan de bouwmuren. Ik ben geïnteresseerd in hoe je dat aanpakt.*

Vanwege het aantal inwoners dat er voor het eerst is, geeft Patrick een korte samenvatting van de ontwikkelingen tot nu toe.

De eerste buurtbijeenkomst was bij hockeyclub AH&BC. Daarin legden we uit dat we naar een fossielonafhankelijke gemeente toe bewegen, waarbinnen woningen geen aardgas meer gebruiken. Aangezien de woningen voor een groot deel in handen zijn van particulieren, kan de gemeente hier het best in faciliteren en ondersteunen. De stadsbrede aanpak van collectieve inkoopacties is vrij uniform en niet iedereen woont in een standaardhuis. Daarom kijken we ook per buurt naar wat er nodig is. Veel buurten zitten met specifieke uitdagingen: bijvoorbeeld glas-in-loodramen of éénsteensmuren zoals in deze wijk, of kruipruimtes die vol liggen met bouwpuin waardoor ze niet goed geïsoleerd kunnen worden. Voor dit soort specifieke problemen kun je per buurt een collectieve actie opzetten en kennis uitwisselen over de aanpak.

Voor het Energie Uitvoeringsplan voor deze buurt zijn drie meedenksessies gepland. De 1e als kennismaking: wat speelt er in de buurt? De 2de, vanavond, gaat om het inventariseren waarmee jullie geholpen zijn. Dat kunnen we vervolgens meenemen in het plan.

Een Energie Uitvoeringsplan bestaat al voor Randwijck-West en de Zeestratenbuurt. In beide buurten leefden vooral de vragen: hoe kunnen wij ontzorgd worden? Waar beginnen we met isoleren? Welke partijen zijn betrouwbaar om dat te doen? Wat doen mijn burens al? Er is voor die buurten daarom een buurtteam opgezet om in die behoeftes te voorzien. Het buurtteam kan bewoners van informatie voorzien en rondom belangrijke thema's ook kennissessies organiseren. Ook in de Heldenbuurt zijn we van start gegaan. Daar begon de meedenkgroep direct over een collectieve buurt warmte-koudeopslag of een buurt-batterij voor stroomopslag. Een dergelijke beweging kan ook de uitkomst zijn van het Energie Uitvoeringsplan traject.

Vragen van bewoners

Vraag: *Op de eerste bijeenkomst bracht ik het probleem van de hoge grondwaterstand in. Hun convectorput staat vol met water, dat is echt een probleem. Wordt hier iets mee gedaan in het plan?*

Antwoord: *Als dit verduurzaming van woningen in de buurt in de weg zit, dan zullen we hier inderdaad iets over opnemen in het plan.*

Vraag: *Heeft de gemeente een bepaalde target?*

Antwoord: *Het doel van de gemeente is om in 2040 95% minder CO₂ uit te stoten t.o.v. 1990. Er zullen dan alternatieve warmteoplossingen moeten worden gebruikt voor aardgas. Probleem is wel dat er nu nog veel onzekerheid is over die alternatieven:*

- *Warmtenet. Er ligt een warmtenet* van Eneco in een deel van Amstelveen. Momenteel wordt gekeken of daar corporatiewoningen op aangesloten kunnen worden. Verdere uitbreiding van dit warmtenet laat echter op zich wachten door politieke onzekerheid. Een nieuwe warmtewet is momenteel in ontwikkeling die stelt dat 51% van warmtenet uitbreidingen in publieke handen moet zijn.*
**Een warmtenet is in feite een grote centrale verwarming waarvandaan een buis door Amstelveen loopt en waar woningen warm water vanaf tappen voor hun verwarming. De huidige warmtevoorziening is de Diemercentrale die deels met restwarmte en deels met gas wordt gestookt. De ambitie van Vattenfall (eigenaar van de Diemercentrale) is om de centrale aardgasvrij te maken.*
- *Warmtepomp. Een hybride warmtepomp werkt in combinatie met een cv-ketel, een volledig elektrische warmtepomp zorgt dat een woning volledig van het gas af kan. Amstelveen heeft momenteel ook te kampen met de uitdaging van netcongestie, wat versterkt wordt als bewoners massaal overstappen op een volledig elektrische warmtepomp.*
- *Geothermie. Er vinden nu proefboringen in de omgeving van Amstelveen plaats, het is nog onbekend wat het resultaat daarvan gaat zijn.*
- *Waterstof. Waterstof komt voorlopig niet beschikbaar om particuliere woningen mee te verwarmen.*

Vanwege deze onzekerheden focust de gemeente nu vooral op wat wél kan: woningen vast klaar maken om van het gas af te gaan door ze goed te isoleren. Dan zijn ze in ieder geval geschikt voor een alternatieve warmtebron. Bovendien reduceert het al de energiekosten én brengt het meer comfort in de woning.

3

Een aanwezige bewoner die zijn woning al aardgasvrij heeft met warmtepompen, vertelt kort over zijn ervaringen.

Ik heb één pomp voor warm water en één pomp voor de verwarming van het huis, dat redelijk geïsoleerd is. Dat gaat prima, mijn woning is warm. Ik heb op vier plaatsen nog grote radiatoren zitten van het oude cv-systeem. Daar heb ik zelf kleine ventilatoren onder gehangen om de warmte goed te verspreiden. Zodra de radiatoren op temperatuur zijn, gaan de ventilatoren automatisch draaien.

Wat betreft de isolatie: ik heb een halfsteensmuur met opgemetselde klampmuur (waarbij de stenen op hun smalle kant zijn gemetseld) die niet geïsoleerd is. Er zit dus nog een koudebrug, maar die valt wel mee. Vanwege welstandseisen mag ik aan de buitenkant niet isoleren, omdat de gevel niet veranderd mag worden, tenzij alle burens meedoen.

Er volgt een discussie over aan de binnenkant of aan de buitenkant van een buitenmuur isoleren, en of je dan wel of niet een koudebrug krijgt. Problemen die kunnen spelen bij isoleren aan de buitenkant zijn geblokkeerde goten waarbij het regenwater niet weg kan, condensproblemen en aanbouwelementen zoals luifels. Alle bewoners zijn het erover eens dat maatwerk nodig is voor de woningen.

Opmerking: Ik hoor hier allerlei bouwkundige termen voorbij komen waar ik niks van begrijp. Maak de adviezen alsjeblieft zo duidelijk mogelijk, in heldere taal, voor mensen die niet technisch onderlegd zijn.

Opmerking: Ik zou graag zien dat er een technisch adviseur bij mij langskomt die zegt: dit zijn de zwakke plekken in je huis en die moet je zo en zo aanpakken.

Patrick: In het buurtteam komt ook een technisch adviseur om bewoners van dergelijk advies te kunnen voorzien.

Opmerking: Over 15 jaar van het gas af gaat toch nooit lukken? Ik vind het een slecht idee om het gas helemaal af te sluiten. Zie de stroomstoring in Amsterdam laatst: alles valt meteen uit. Je wilt toch een beetje gas houden?

Reactie: Je cv-ketel valt ook uit zonder stroom.

Patrick: We staan aan het begin van een grote transitie, het is nog zoeken. De stap van kolen naar gas is ook groot geweest.

Er volgt een discussie over de werking van warmtepompen en het verdwijnen van de saldering van zonnepanelen.

4

Aanwezigen wordt gevraagd voor input op taken van een buurtteam aan de hand van 5 vragen.

1. Wat is een haalbare investering voor verduurzaming van de woning in Randwijck-Oost?

Terugkoppeling bewoners

- Een overweging is of men de investering eruit krijgt bij de verkoop van een woning. Naar verwachting zal de investeringsbereidheid rond de €25.000 liggen.
- Het is afhankelijk van hoe ver men wil gaan in de verduurzaming, wat weer afhankelijk is van het bouwjaar van de woning en ook van goede voorlichting.
- Investeringsbereidheid zal afhangen van goede informatie over woning o.b.v. woningrapporten. Wat is de huidige status? Wat is de beste maatregel? Hoeveel gaat dit kosten? Hoeveel levert dit op?

Patrick: De woningwaarde voor een eventuele toekomstige verkoop is inderdaad verstandig om mee te nemen in de beslissing. Een goed energielabel is iets waar men tegenwoordig op let bij het kopen van een huis.

2. Waar kan een buurtenergieteam de buurt het beste mee helpen?

Terugkoppeling bewoners

- Goede voorbeelden uit de buurt delen, zaken die goed werken etc.

- Adviesrapporten waarmee offertes aangevraagd kunnen worden, inclusief welk rendement welke maatregel heeft.
- (Onafhankelijke) voorlichting over de te nemen maatregelen en technische ondersteuning. Deze ondersteuning ook stapsgewijs en in begrijpbare taal duidelijk maken aan bewoners.

Patrick: Deze antwoorden stroken met waar het buurtteam voor ingericht is.

Eva: Hoe willen jullie de informatie graag ontvangen? Via een webinar, op papier thuisgestuurd of wellicht op een bijeenkomst?

Antwoorden: Alle mogelijkheden eigenlijk. Graag een rapport en ook graag op papier. En ook met simpele uitleg, want ik heb er weinig verstand van. Ik heb ook geen idee wat de isolatiewaarde van mijn ramen is. Als iemand zegt: in 20 jaar zijn je ramen afgeschreven, wat betekent dat dan? Ook met algemene adviezen kan ik niks.

Conclusie: Een rapport met specifieke informatie over je huis en met een globale indicatie wat aanpassing kost zijn het best. Dat rapport moet je kunnen vertalen naar hoeveel je gasverbruik afneemt bij bepaalde maatregelen. Ofwel: er moet een transmissieberekening bij. Daarbij bereken je voor elke investering de besparing aan gasverbruik. Uiteraard is die besparing ook afhankelijk van gedrag: laat je overal deuren openstaan in huis bijvoorbeeld, of douche je een half uur per dag?

3. Wat is een goede eerste inkoopactie? Is er een bepaalde volgorde die het beste kan worden aangehouden?

Terugkoppeling bewoners

- Veel bedrijven doen alleen standaard maatregelen. Specialistische bedrijven die ook afwijkende of bijzonder woningen kunnen isoleren is belangrijk.
- Een inkoopactie op basis van het gemiddelde van de buurtisolatierapporten lijkt nuttig.

Patrick: We hebben eerder al gezien dat bij sommige geïsoleerde daken niet op de offerte of factuur werd vermeld wat de isolatiewaarde (de R-waarde) zou worden. Dan weet men eigenlijk nog niet wat nou echt de verbetering van de maatregel is.

Opmerking: Als je in de buurt nou zoveel mogelijk rapporten van woningen hebt, kan je een top 3 maken op basis waarvan inkoopacties georganiseerd kunnen worden.

4. Wat zijn de succesvoorwaarden voor het slagen van een inkoopactie?

Terugkoppeling bewoners

- Goede voorlichting om zoveel mogelijk mee te krijgen
- Het is belangrijk om het zo makkelijk en ook zo betrouwbaar mogelijk te maken voor bewoners

5. Wat is nodig om een buurtcoöperatie op gang te krijgen?

Terugkoppeling bewoners

- Collectieve vraag creëren om bewoners bij elkaar te brengen
- Bewustzijn en kennis stimuleren met behulp van isolatierapporten
- Competitie organiseren met andere buurten
Verhalen over succesvolle buurtcollectieven actief delen

Patrick: Een taak van het buurtteam is kennissessies organiseren en mensen samenbrengen, met als doel om niet alleen kennis te verspreiden, maar ook om vertrouwen en samenhang te stimuleren. In Elsrijk wordt nu de mogelijkheid voor een bewonerscollectief verkend op initiatief van een bewoner, we ondersteunen dit vanuit de gemeente.

5

De planning

Patrick: Met jullie input van vanavond gaan we het plan verder uitwerken. Tijdens onze volgende meedenksessie kunnen we dit plan dan bespreken. Na dit binnen de meedenkgroep besproken te hebben zullen we weer een buurtbrede sessie organiseren.

Patrick sluit de bijeenkomst af en nodigt iedereen uit voor een drankje in de huiskamer.

TIP:

De nieuwsbrief 'Duurzaam Amstelveen' staat boordevol tips, informatie over subsidieregelingen, duurzame acties en energiebesparende mogelijkheden.

Wilt u op de hoogte blijven van de recente ontwikkelingen? [Meld u aan](#) voor een gratis abonnement. Hiermee ontvangt u zes keer per jaar automatisch het laatste nieuws over duurzaamheid en energiebesparing.